

T.C.
KIRKLARELİ VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

“8 Mayıs Dünya Talasemi Günü etkinlikleri nedeni ile ilgili hazırlanan basın bildirisidir.”

TALASEMİ VE HEMOGLOBİNOPATİLER

Talasemi kalıtsal bir kan hastalığı olup, dünyada rastlanılan kalıtsal hastalıkların en sık görülenlerinden biridir. Aslında hemoglobinopati denilen bir çok hastalığı içinde barındıran hastalık grubunun bir çeşididir.

Hemoglobinopati sözcüğü; yaşamımızın en temel kaynağını oluşturan soluk alıp vermemiz sonucu bedenimize giren oksijenin beden dokularımıza taşınmasını sağlayan hemoglobin molekülünün yapımında ya da yapısında oluşan bir takım bozukluklar sonucu ortaya çıkan hastalıkları kapsamaktadır. Talasemi hastalığı bunun bir çeşidi olup en sık rastlanılanıdır.

Talasemi Türkçede Akdeniz kansızlığı olarak bilinir. Ama bu tanımlama yanıltıcı olabilir. Çünkü dünyanın her yerinde talasemiye rastlanılmaktadır. Ancak bu hastalığın beta talasemi denilen ve toplum temelinde en ciddi kan hastalıklarında birine yol açan cinsi en fazla Akdenize komşu ülkelerin halklarında görüldüğü için tüm dünyada Akdeniz kansızlığı adıyla anılmaktadır.

Talasemi hastalığının birçok çeşidi vardır. Alfa talasemi, beta talasemi, delta talasemi ve bunların birbiriyle birleşik durumları söz konusudur. Yukarıda da belirtildiği gibi bizim ülkemiz için en önemlisi beta talasemidir. Bu hastalığa en sık ülkemizin Akdeniz kıyısındaki iller ile Trakya bölgemizde rastlanılmaktadır. Bu yüzden T.C. Sağlık Bakanlığınca bazı illerimizde bu hastalığı önlemeye yönelik çalışmalar ve programlar yapılmaktadır.

TALASEMİ ÖNLEME PROGRAMININ YÜRÜTÜLDÜĞÜ İLLER

Eskişehir, Ankara, Tekirdağ, Edirne, Diyarbakir, Bilecik, Kırklareli, Kayseri, Sakarya, Kocaeli, Şanlıurfa, Batman, Siirt, Düzce, Adana, Muğla, Aydın, Konya, Karaman, Burdur, Isparta, İzmir, İstanbul, Manisa, Bursa, Çanakkale, Kütahya, Gaziantep, K.Maraş, Mersin, Hatay, Denizli, Antalya, Erzurum, Osmaniye Uşak.

Tüm dünyada 266 milyonun üzerinde, Türkiye’de ise 1,5 milyondan fazla insanın beta talasemi taşıyıcısı olduğu bilinmektedir. Türkiyede ortalama % 2.1 insan bu rahatsızlığın taşıyıcısıdır. Kırklareli genelinde ise merkezimizin 2006 senesinden beri yürüttüğü çalışmalar sonucu tüm hemoglobinopati hastalıklarının taşınma oranı yaklaşık % 2.8 olarak bulunmuştur.

İlimizde Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi’nin bünyesinde 2006 şubat ayında açılmış olan Kırklareli Hemoglobinopati Tanı Merkezi’miz o zamandan bu yana çalışmalarını sürdürmektedir. İl Hıfzıssıhha kurulunun kararı doğrultusunda bu tarihten itibaren ilimiz genelinde yapılan evliliklerin öncesinde kişilerin talasemi testi yaptırılmaları zorunludur.

TALASEMİNİN GÖRÜLME ŞEKİLLERİ:

1. TALASEMİ TAŞIYICILIĞI: Bu bireyler tamamen sağlıklıdır. Eğer her iki ebeveyn de talasemi taşıyıcısı iseler, çocuklarına geçirdikleri talasemi geni ile talasemi hastalığına neden olabilirler. Talasemi taşıyıcılığı irsi bir hastalıktır, bulaşıcı özelliği yoktur. İki taşıyıcı evlendiğinde çocuklarında %25 olasılıkla hasta, %25 olasılıkla sağlam, %50 olasılıkla taşıyıcı çocuk doğar. Bir taşıyıcı sağlıklı biri ile evlendiği zaman çocukları hasta olmaz, %50 olasılıkla taşıyıcı, %50 olasılıkla sağlıklı doğar.

2.TALASEMİ İNTERMEDİA: Taşıyıcılar gibi tamamen sağlıklı olmayan, hastalık belirtileri genellikle ileri yaşlarda başlayan, kan gereksinimleri daha az olan hastalığın hafif formudur.

3. TALASEMİ MAJOR: Akdeniz anemisi olarak da bilinir. Erken çocuklukta başlayan, çok ciddi bir kan hastalığıdır. Bu çocuklar kendileri için yeterli hemoglobini yeterince yapamazlar. Bütün yaşamlarını 2-4 haftada bir başkalarından aldıkları kanla yaşamak zorundadırlar.

Burada en önemli nokta talasemi taşıyıcılığının bir hastalık olmadığı, adı üzerinde bir taşıyıcılık durumu olduğunun bilinmesidir. Asıl sorun iki talasemi taşıyıcısının birbiriyle evlenmesi durumunda doğacak çocuğun hasta olma olasılığındadır. Bütün tarama programları bu hasta çocukların doğmaması için gerekli önlemlerin alınmasına yöneliktir.

Günümüzün gelişmiş sağlık teknolojisi iki talasemi taşıyıcısı bir biriyle evlenmiş olsa dahi, bu durumun evlilik öncesi bilinmesi koşuluyla bu kişilerin sağlıklı bir çocuk sahibi olmalarını mümkün kılmaktadır.

Kırklareli Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi'nin bünyesinde çalışmalarını 2006 şubatından bu yana Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü Ana Çocuk sağlığı ve Aile Planlaması Merkezi şube müdürü Dr.Demet Aydoğdu'nun koordinasyonunda, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr.Kürşat Önder'in yönetiminde sürdüren merkezimiz, bütün vatandaşlarımızın her türlü soru ve bilgilendirme isteklerini ve tetkiklerini çalışkan ebe ve hemşireleriyle birlikte sevgi ve gerçek bir ilgiyle karşılamaktadır.

8 Mayıs Dünya Talasemi gününü ülkemizde talasemi majorlü hasta çocukların doğmadığı günlere ulaşma azmimizle kutluyoruz.

Hazırlayan: Uzm. Dr. Kürşat ÖNDER
Kırklareli İl Hemoglobinopati Sorumlusu